

RANDERS TEGL A/S

Mineralvej 4

9220 Aalborg Øst

**Tilladelse til råstofindvinding på del af matr. nr. 5i og 34 b
Tindbæk By, Skjern, 1b Kvorning By, Kvorning- i Viborg
Kommune gældende i perioden 1. januar 2018 til 31.
december 2027.**

Dato 9-11-2017

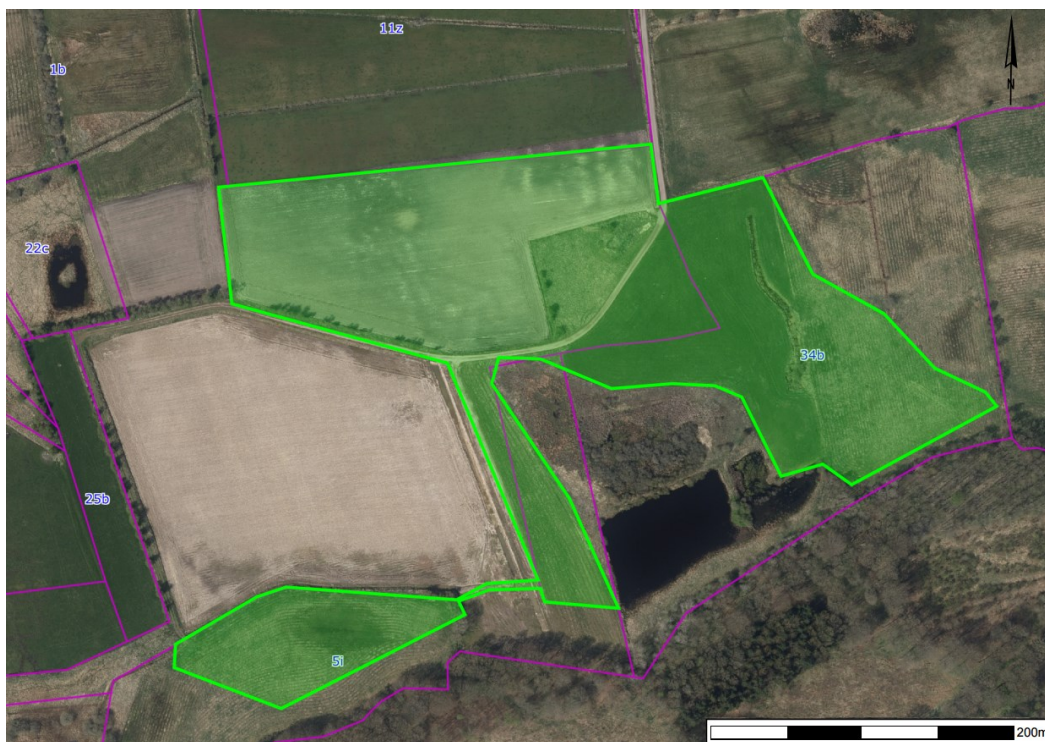
Sagsbehandler Pernille Poulsen

Miljoe@ru.rm.dk

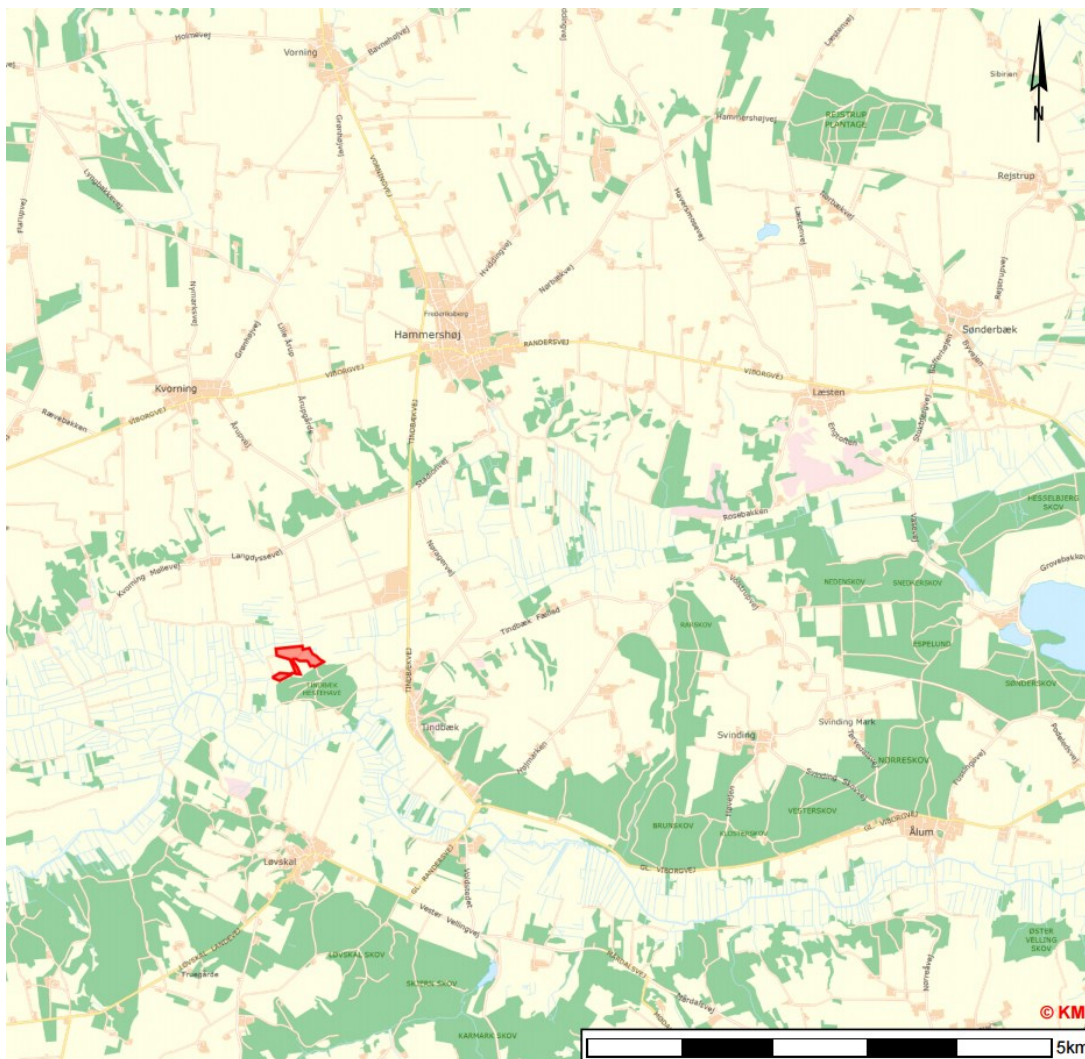
Tel. +4524786506

Sagsnr. 1-50-71-26-17

Side 1

Grøn område markerer tilladelsen til rødlerindvinding.

midt
regionmidtjylland

Side 2

Oversigtskort hvor rødt område viser lerindvindingsarealet.

Ansøger / Indvinder	Ejer:
Hammershøj Teglværk Tindbækvej 16 8830 Tjele	Randers Tegl A/S Mineralvej 2-4 9220 Aalborg Ø.
CVR-nr.: 20400234	CVR-nr.: 20400234

Venlig hilsen

Pernille Poulsen
Pernille Poulsen

Indholdsfortegnelse

A. Afgørelse fra Region Midtjylland.	4
A.1. Råstofloven	4
A.2. Miljøvurdering m.v. af konkrete projekter	4
A.3. Natura 2000 områder	4
Vilkår for indvindingen	5
A.4. Vilkår efter råstofloven	5
Generelle bestemmelser	11
B. Grundlag for tilladelsen	15
B.1. Ansøgningens indhold	15
B.2. Udtalelser	16
B.3. Råstofplan	19
B.4. Kommuneplan	19
B.5. Lokalplan	19
B.6. Vandforsyningsforhold	20
B.7. Naturbeskyttelse	20
B.8. Byggeloven	20
B.9. Vejforhold	22
B.10. Forslag til grave- og efterbehandlingsplan	22
B.11. VVM - Vurdering af Virkning på Miljøet	23
B.12. Konklusion	23
C. Offentliggørelse og klagevejledning	24
C.1. Råstofafgørelsen	24
C.2. Råstofafgørelsen i henhold til lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)	25
C.3. Råstofafgørelsen i henhold til planloven (VVM)	26
C.4. Råstofafgørelsen i henhold til Natura 2000 og habitatdirektivet	26
D. Orientering	28
Bilag	28

Tilladelsen til råstofindvinding i perioden indtil 31. december 2027

A. Afgørelse fra Region Midtjylland.

A.1. Råstofloven

På baggrund af det foreliggende materiale, og med hjemmel i råstofloven¹, giver Region Midtjylland hermed tilladelse til årlig indvinding af 20.000 m³ ler på de ca. 7,4 ha der er angivet på vedlagte kortrids Bilag B.

Tilladelsen gives på vilkår i medfør af råstoflovens § 10, som beskrevet under afsnit C.1

Side 4

A.2. Miljøvurdering m.v. af konkrete projekter

Region Midtjylland har vurderet, at projektet ikke kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet, og derfor afgjort, at der ikke er krav om en miljøvurdering², jf. lovens § 21.

A.3. Natura 2000 områder

Nærmeste dele af Nature 2000 områderne, Habitatområdet nr. 30 Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord, Skals, Simested og Nørreådal, Skravad Bæk grænser op til matriklerne. Fuglebeskyttelsesområdet nr. 16. Tjele Langsø ligger ca. 5 kilometer væk.

Region Midtjylland har vurderet, at projektet ikke kan påvirke nogle af Natura 2000-områderne negativt, og det er derfor besluttet at der ikke skal foretages konsekvensvurdering for det ansøgte anlægs påvirkning af ovennævnte Natura 2000 områder³.

¹ Jf. bekendtgørelse nr. 124 af 26. januar 2017 af lov om råstoffer, § 7, stk. 1 og § 8.

² Jf. Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) nr. 425 af 18. maj 2016 med tilhørende bekendtgørelser

³ Bekendtgørelse nr. 926 af 27. juni 2016 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, § 7 og 8.

Vilkår for indvindingen

A.4. Vilkår efter råstofloven

Før indvindingen påbegyndes

1. Der skal gives meddelelse til Region Midtjylland om indvindingens påbegyndelse.

2. Indvinder skal senest 4 uger før muldafrømning underrette Viborg Museum om datoen for arbejdets iværksættelse, med mindre andet er aftalt med museet.

3. Gravningen og efterbehandlingen skal foregå i overensstemmelse med en grave- og efterbehandlingsplan der er godkendt af Region Midtjylland.

Den overordnede plan for gravning og efterbehandling udarbejdes af ansøger.

Planen skal som minimum indeholde et kort med angivelse af placering af evt. volde, jorddepoter, startsted for indvindingen og eventuel opdeling i etaper. Efterbehandlingsplanen skal tilgodese jordbrugsmæssige interesser og anviser hvorledes vilkårene for efterbehandling forventes efterlevet.

4. Der skal stilles garanti på 40.000kr. for opfyldelse af vilkårene om efterbehandling inden tilladelsen må udnyttes.

Sikkerhedsstillelsen skal være en ikke tidsbegrænset nominel økonomisk sikkerhed. Garantibeløbet kan reguleres af Region Midtjylland såfremt forudsætningerne for beregningen ændres.

Driftstider

5. Gravemaskiner, transportanlæg og oparbejdningsanlæg må kun være i drift:

- mandag til fredag kl. 07.00 – 17.00, dog ikke helligdage.
- lørdage kl. 07.00-13.00.

6. Udlevering og læsning af materialer, herunder kørsel indenfor virksomhedens område må kun foregå i tidsrummet:

- mandag til fredag kl. 07.00– 17.00, dog ikke helligdage
- lørdag kl. 07.00– 13.00, dog ikke helligdage.

Kørsel i råstofgraven

7. Udenfor driftstiden skal adgangsvejen til råstofgraven være afspærret med aflåst bom eller tilsvarende.

Støj

8. Udsendelse af ekstern støj fra lergraven med tilhørende maskiner og faste og mobile anlæg skal begrænses. Støjniveauet (det energiækvivalente, korrigerede, A-vægtede lydtryksniveau, L_r) må ved beboelse i nedenstående tidsrum ikke overstige følgende værdier:

- mandag til fredag kl. 7.00 - 18.00 : 55 dB(A)
- mandag til fredag kl. 06.00 - 07.00 : 40 dB(A)
- lørdag kl. 07.00 - 13.00 : 45 dB(A)

9. I forbindelse med anlægs- og efterbehandlingsperioden accepteres der en periode på 4 uger, hvor der i tidsrummet 7.00-17.00 på hverdage accepteres et støjniveau på 60 dB(A). Arbejdet skal dog tilrettelægges således at støjgener minimeres mest muligt.

10. Virksomheden er forpligtet til at bekoste og lade udføre støjmålinger og støjberegninger efter anmodning fra Region Midtjylland, som er tilsynsmyndighed i forhold til råstofloven. Beslutning om metode og hyppighed af målinger, der maximalt kan kræves én gang om året, – medmindre forholdene i råstofgraven er ændrede - træffes af Region Midtjylland. Ønskes stærkt støjende anlæg, såsom sorteranlæg og stenknusere, placeret nærmere end 300 meter fra beboelsesejendomme, skal der dog forudgående, eller umiddelbart i forlængelse af idriftsætning fremsendes støjmåling/støjberegning der dokumenterer at støjgrænsen fortsat i denne tilladelse overholdes.

Støjberegninger skal udføres i overensstemmelse med Fælles Nordisk Beregningsmetode. Valg af målemetode/beregningsmetode er afhængig af, hvilken metode der i den aktuelle situation er bedst egnet til at dokumentere, at støjniveauet kan overholdes.

Støjmålinger/støjberegninger skal udføres som angivet i Miljøstyrelsens vejledninger nr. 5/1984 (Ekstern støj fra virksomheder), nr. 5 1993 (Beregning af ekstern støj fra virksomheder) og nr. 6/1984 (Måling af ekstern støj fra virksomheder) og gennemføres under forhold, hvor virksomheden er i fuld drift.

Målingerne/beregningerne skal udføres af et af Miljøstyrelsen akkrediteret firma.

11. Støjende anlæg skal om fornødent støjdæmpes, således at ovennævnte grænseværdier kan overholdes. Støjdæmpningen kan for eksempel ske ved gummibeklædning, indkapsling af maskindele, opsætning af støjskærme eller oplægning af volde mod de nærliggende beboelseshuse.

12. Stationære støjende anlæg skal så vidt muligt placeres umiddelbart bag højere terræn, salgsbunker eller støjvolde, under hensyn til nærliggende beboelsesejendomme.

Støv

13. Driften må ikke give anledning til væsentlige støvgener uden for virksomheden. Der skal træffes foranstaltninger til hindring af støvdannelse fra interne transportveje, materialebunker og produktionsanlæg. Råstoffer og jorddepoter skal placeres under hensyn til nærliggende beboelsesejendomme.

Graveafstande og begrænsninger

14. Der må ikke inddrages areal herunder afrømmes muld nærmere naboskel end 3 meter. Den nødvendige længere gravegrænse til skel, hvor der efterbehandles ved neddosning, fastlægges i graveplanen, og skal herefter overholdes.

15. Der må indvindes over skel, hvis der ligeledes bliver meddelt tilladelse til råstofindvinding på nabomatriklen. Tidspunktet og metode for indvinding over skel skal godkendes af Region Midtjylland.

16. Der må ikke graves nærmere end 3 meter fra markveje, og herfra i en hældning på 1:2.

17. Tilstanden må ikke ændres nærmere end 2 m fra digefod af beskyttede diger.

18. Der må ikke graves under grundvandsspejl.

Dræn

19. Blotlægges dræn i forbindelse med indvindingen, kan Region Midtjylland forlange disse omlagt for at sikre mod utilsigtet næringstilførsel til søer og lignende.

Arkæologi

20. Fremkommer der arkæologiske fund eller anlæg i forbindelse med råstofindvindingen, skal indvindingen i det berørte område omgående standses og anmeldelse foretages til Viborg Museum, vibmus@viborg.dk

Forebyggelse af jord- og grundvandsforurening

21. Brændstoftanke med tilhørende slanger og brændstofstudse, olietromler m.v. skal anbringes i aflåselige lukkede containere, bygninger eller lignende, med en indbygget sump, som skal kunne rumme 100 % af brændstoftankens volumen og øvrige olieprodukter,

eller have kontrolleret afledning, med spildevandstilladelse dertil. Region Midtjylland kan kræve omplacering af brændstoftanke, såfremt placeringen vurderes at indebære en væsentlig risiko for forurening af jord eller grundvand.

22. Der må ikke etableres underjordiske olietanke indenfor graveområdet.

23. Mobile ADR-godkendte IBC-tanke og PUFO-godkendte entreprenørtanke kan midlertidigt placeres nær anvendt ikke-mobilt maskinel, dog under hensyn til, at der ikke må være risiko for påkørsel eller forurening af grundvand ved spild. Mobile tanke skal senest ved arbejdstids ophør placeres udenfor selve gravearealet.

24. Olietankbekendtgørelsen og øvrige krav i tankenes typegodkendelser til indretning, sløjfning, trykprøvning eller anden inspektion, skal til enhver tid være overholdt. Dokumentation herfor skal på forlangende fremvises.

25. Tankning af mobile anlæg og entreprenørtanke, samt reparation og parkering af kørende materiel skal foregå på befæstede arealer.

26. Tankning af langsomt kørende samt svært flytbart materiel placeret indenfor selve gravearealet, hvor befæstning er uhensigtsmæssig, kan ske under skærpet opsyn, med anden løsning til opsamling af evt. spild (f.eks. spildbakker).

27. De befæstede arealer skal være indrettet således, at spildte væsker ikke løber væk, og være modstandsdygtige overfor olieprodukter.

28. Udendørs spildbakker eller gruber skal tømmes, således at regnvand i bunden maksimalt udgør 10% af spildbakken eller grubens volumen.

29. Olie eller kemikaliespild skal opsamles/bortgraves med det samme, og håndteres som forurennet jord.

30. Alt materiel skal regelmæssigt inspiceres for olie- og kemikaliespild, og eventuelle utætheder skal øjeblikkeligt afhjælpes og repareres.

31. Dieselmotorer i anlæg skal være placeret over spildbakker, i container eller over et impermeabelt befæstet areal med en tæt oliebestandig overflade, hvorfra der ikke kan ske spild af forurenende materialer til jord eller grundvand.

32. Der må ikke benyttes eller oplagres kemikalier i råstofgraven, f.eks. til at bekæmpe planter, eller lignende stoffer, som kan indebære risiko for forurening af jord og grundvand.

Affaldshåndtering

33. Indvinderen har ansvar for, at der ikke - hverken midlertidigt eller varigt - henlægges affald af nogen slags, samt for at eventuelt henkastet affald straks fjernes.

34. Olieaffald (spildolie, olieholdige klude mv.), og andet farligt affald skal opsamles, kildesorteres og i øvrigt håndteres i overensstemmelse med kommunens Regulativ for Erhvervsaffald.

Andre aktiviteter

35. Maskiner og andre driftsanlæg, som ikke længere finder anvendelse i råstofindvindingen, skal senest indenfor 1 år efter ophørt anvendelse bortskaffes fra råstofgraven.

36. Råstofgraven må ikke benyttes til lager, bearbejdning eller salgssted for andet, end de i denne råstofgrav indvundne materialer. Råstofmyndigheden kan dog dispensere herfor, såfremt der foreligger redegørelse for, at aktiviteten kan finde sted, uden at bryde de i tilladelsen stillede vilkår for indvindingen eller udskyde efterbehandlingstidspunktet. Tilsvarende kan der dispenseres, såfremt der foreligger en tilladelse/godkendelse til aktiviteterne efter miljøbeskyttelsesloven og planloven.

Efterbehandling

37. Efterbehandlingen skal være afsluttet hurtigst muligt og senest 1 år efter indvindingens ophør.

38. Der skal efterbehandles til jordbrugsmæssige formål med mindre del natur i overensstemmelse med en efterbehandlingsplan godkendt af Region Midtjylland.

39. Ved efterbehandlingen skal afstanden fra graveområdets ydre grænse være mindst 2 m.

40. Fremgår det af en godkendt efterbehandlingsplan, kan der efterbehandles med bevarelse af stejle enkeltskrænt til konkrete naturformål, såfremt Region Midtjylland vurderer at planen i tilstrækkelig grad, kan fremvise en løsning for sikker færdsel i området, og planen ikke medfører væsentlig negativ påvirkning af de landskabelige hensyn.

41. Behandlingsanlæggene og dertil knyttede installationer, herunder eventuelle støbte fundamenter eller lignende, samt gravemaskiner, redskaber, bygninger og skure skal være fjernet senest ½ år efter

indvindingens ophør.

42. Hvis der bliver indledt råstofudnyttelse på tilstødende ejendomme, kan skal der efter nærmere aftale af landskabelige hensyn foretages en bortgravning eller udjævning og planering af de berørte skel. Der skal i givet fald fastsættes nærmere herom i grave- og efterbehandlingsplanen.

Generelle bestemmelser

Gyldighed og tilbagekaldelse

Råstofindvinding må ikke påbegyndes før klagefristen er udløbet. Hvis der indkommer en klage får, ansøger besked og gravningen må ikke startes, før en endelig afgørelse er truffet, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Råstofforretningen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt, eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, med mindre andet fremgår af tilladelsens vilkår.

Råstofforretningen kan tilbagekaldes af Region Midtjylland, i tilfælde af grov eller gentagen overtrædelse af vilkårene, som beskrevet i råstoflovens § 11.

Side 11

Tinglysning af deklaration om efterbehandling

Når afgørelsen er endelig, tinglyser Region Midtjylland på ejendommen en deklaration om efterbehandlingsvilkårene. Afgiften for tinglysningen er for tiden 1.650 kr. I henhold til § 10, stk. 6 i lov om råstoffer skal tinglysningsgebyret betales af ejendommens ejer, men opkræves hos ansøger. Afgiften vil blive opkrævet når tinglysningen er sket.

Sikkerhedsstillelsen frigives først, når den i grave- og efterbehandlingsplanen beskrevne efterbehandling er udført og godkendt af Region Midtjylland. Delvis frigivelse kan ske ved godkendelse af efterbehandlingen på delarealer.

Tilsyn og besigtigelse

Region Midtjylland fører tilsyn med indvindingen og foretager besigtigelse af arealet for blandt andet at påse, at tilladelsen og vilkårene overholdes. Tilsynet har uden retskendelse adgang til offentlige og private ejendomme for at foretage dette tilsyn, og politiet yder om nødvendigt bistand til at gennemføre dette. Ved eftersyn af erhvervsvirksomheder skal den ansvarlige indvinder give myndigheden de fornødne oplysninger, vejledning og hjælp, jf. råstoflovens § 32 og 32a.

Tilsynsmyndigheden skal foranledige et ulovligt forhold lovliggjort, medmindre forholdet har underordnet betydning. Region Midtjylland kan meddele påbud om, at et ulovligt forhold skal lovliggøres inden for en nærmere fastsat frist jf. råstoflovens § 33.

Det påhviler den til enhver tid værende ejer eller bruger af en ejendom eller indvindingsmateriel at berigtige et ulovligt forhold.

Region Midtjylland kan umiddelbart lade foretage hvad der er nødvendigt på ejerens og indvinderens bekostning, hvis et påbud om at lovliggøre et ulovligt forhold ikke efterkommes rettidigt, jf. råstoflovens § 33.

Tilsynsmyndigheden kan påbyde den ansvarlige for indvindingen, at foretage prøveudtagning, analyser og målinger af råstoffer, der indvindes, af stoffer der udsendes til omgivelserne, og af støj og rystelser m.m. jf. råstoflovens § 32a.

Indberetning af indvunden mængde

Der skal hvert år gives oplysninger til Region Midtjylland om arten og mængden af de råstoffer, der indvindes i hver råstofgrav, samt om anvendelsen heraf. Indberetningen skal ske via den digitale løsning der henvises til af regionen. Region Midtjylland videresender indberetningen til Danmarks Statistik.

Arkæologi

Bygherre/entreprenør har altid mulighed for at indhente det arkæologisk ansvarlige museums udtalelse forud for jordarbejder, jf. museumslovens § 25. Herved gives de bedste muligheder for at undgå standsning af anlægsarbejdet og udgifter til arkæologisk undersøgelse jf. museumslovens § 27.

Hvis museet i sin udtalelse skønner, at der på arealet ikke findes væsentlige arkæologiske bevaringsinteresser, så vil evt. udgifter til nødvendig arkæologisk undersøgelse kunne betales af Kulturministeren jf. museumslovens § 27.

En udtalelse fritager ikke bygherre/entreprenør fra forpligtelsen til at standse anlægsarbejdet og underrette museet, hvis arkæologiske levn påtræffes, men fritager ham/hende for udgifterne til en undersøgelse.

Fredning og beskyttelse af visse dyre- og plantearter

Af bekendtgørelsen om fredning af visse dyre- og plantearter m.v.⁴, fremgår det, at i perioden:

- 1. februar – 31. juli må kolonirugende fugles redetræer ikke fældes.
- 1. februar – 31. august må rovfugles og ugles redetræer ikke fældes.
- 1. november – 31. august må hule træer og træer med spættehuller ikke fældes
- 1. april – 31. august må digesvalereder ikke ødelægges.

En række arter er desuden beskyttet jf. Habitatbekendtgørelsen. Disse "Bilag IV arter" er beskyttede overalt hvor de forekommer.

⁴ Bekendtgørelse nr. 867 af 27. juni 2016.

Bestemmelsen beskytter de steder, hvor dyrene yngler og opholder sig for eksempelvis at overvintre. Det kan være hule træer, hvor flagermus opholder sig eller ynglevandhuller for padder.

Aktiviteter, som kan forringe den økologiske funktionalitet af arternes ynglelokalitet eller levested, må ikke iværksættes.

Hvis der konstateres tilstedeværelse af bilag IV-arter kan det medføre, at gennemførelsen af en hidtil planlagt efterbehandling, ikke lovligt kan udføres uden særlige hensyn.

Følgende arter kan eksempelvis tænkes at forekomme i forbindelse med råstofgrave:

- Spidssnudet frø
- Stor vandsalamander
- Småflagermus
- Markfirben
- Strandtudse

Miljøstyrelsen er myndighed for beskyttelse af indvandrede bilag IV-arter.

Region Midtjylland har vurderet, at der ikke på tilladelsestidspunktet er bilag IV-arter på arealet, som påvirkes af tilladelsen.

Underretning ved konkurs, overdragelse af rettighed mv.

I tilfælde af indvindingsvirksomhedens konkurs, betalingsstandsning m.v., er såvel ejendommens ejer, som den der driver indvindingsvirksomheden, forpligtet til straks at underrette tilsynsmyndigheden.

Ønsker man at overdrage indvindingstilladelsen til en anden, skal dette i god tid forinden anmeldes til Region Midtjylland, vedlagt en underskrevet erklæring af den nye indvinder, der fastslår at man er bekendt med alle tilladelser, vilkår, aftaler mv. og er indforstået med at man overtager alle forpligtigelser.

Der skal desuden vedlægges underskrift fra ejendommens ejer, med dokumentation for at denne er indforstået med indvinder skiftet.

Der skal stilles sikkerhed fra den nye indvinder, og Region Midtjylland kan kræve en ny grave-/efterbehandlingsplan udarbejdet og indsendt til godkendelse.

Råstofafgift

Råstofindvinderen er forpligtet til at betale råstofafgift.

Det skal bemærkes, at erhvervsmæssig indvinding af råstoffer, skal registreres ved skat, myndighed@skat.dk.

Region Midtjylland giver meddelelse til SKAT ved at sende en kopi af tilladelsen.

Ændringer af vilkår

Region Midtjylland kan fastsætte yderligere vilkår, eller foretage ændringer af allerede stillede vilkår, hvis det på et senere tidspunkt måtte vise sig nødvendigt af hensyn til opfyldelsen af råstoflovens

formålsbestemmelser.

Vilkår kan i øvrigt revideres for at forbedre tilladelsesindehaverens egenkontrol eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Eventuelle nye vilkår, eller ændringer af eksisterende vilkår vil dog kun blive aktuelt, såfremt der er tale om ændrede forudsætninger i forhold til grundlaget for denne afgørelse.

- Ønskede tilladte driftstidspunkter er angivet til mandag-fredag kl. 07.00-17.00, lørdage 07.00-13.00. Forventet støjniveau angives til at være under 55 dBA ved nærmeste bolig. Der planlægges ingen støjdæmpende foranstaltninger da de ikke skønnes nødvendige.
- Der oplagres ikke affald på området. Alt affald medtages til Hammershøj Teglværk, hvor det bortskaffet efter gældende regler.
- Det oplyses, at der ingen boringer er indenfor 300 meter.
- Tingbogsattest af 31. maj 2017.
- Det angives, at kørslen til indvindingsområdet sker på egen ejendom via matr. nr 6p langs venstre skel samt over matr. 6k og 2o Årup, Kvorning.
- Arealerne planlægges efterbehandlet til landbrugsdrift mens der dog kan forekomme enkelte vandhuller på de laveste beliggende arealer.
- Forslag til grave- og efterbehandlingsplan, (dateret 13. juli 2017, udarbejdet af Landinspektørfirmaet LE34)
- Kortbilag 1 i 1:2500 benævnt "Grave_etterbehandlingsplan2", udført af LE34, og dateret 13 juli 2017.
- Kortbilag 2 1:5000 benævnt "Oversigtskort", udført af LE34, og dateret 13 juli 2017.
- VVM-anmeldelse af 13. juli 2017.

B.2. Udtalelser

Viborg Museum

Høringssvar modtaget 16.august 2017

Museet er blevet bedt om bemærkninger til evt. råstofindvinding på dele af mat. 1b, 5a og 34b Kvorning By, Kvorning. Museet fremsender hermed sin udtalelse for det berørte areal.

Det er museets vurdering, at der er høj risiko for forekomst af ukendte fortidsminder i området, der berøres af ovennævnte anlægsarbejde. For at afklare, om der faktisk er væsentlige fortidsminder i området, er det nødvendigt at foretage en arkæologisk forundersøgelse (prøvegravning). En juridisk bindende udtalelse i henhold til museumslovens § 25 kan derfor kun fremsendes såfremt museet får mulighed for at foretage en forundersøgelse af det berørte areal.

Topografisk er området beliggende på de lidt lavere dele af en lille forhøjning i Nørreådal, nord for holmen Tindbæk Hestehave, hvor der på den centrale del af højningen er fundet og udgravet væsentlige fortidsminder: bebyggelse fra yngre stenalder (76, 77 på nedenstående kort) og bebyggelse fra yngre jernalder (79), samt en urnegrav fra yngre jernalder (75). Ingen af bebyggelserne er afgrænset indenfor det tidligere undersøgte område, og formodes at fortsætte i et uvist omfang. Endvidere er der tidligere registreret et mindst 150 m langt vejforløb fra bronzealder (57) umiddelbart nord for det aktuelle arealet. Bronzealdervejen må formodes at fortsætte ind i de aktuelle område, da bronzealdervejen har et nord/syd-orienteret forløb som er registreret blot 20-40 m nord for det aktuelle

område. Vejen er kun delvist undersøgt ved en forskningsudgravning i 1990'erne. 75 m fra råstofindvindingsområdets nordlige grænse er dokumenteret to faser af velbevarede vejbaner bygget af grene og planker, hvorover der er fundet yderligere to faser af brolagte veje med afretningslag af sand. Sandlag svarende til afretningslagene er registreret umiddelbart under muldlaget i søgegrøfter ned til 20 m fra det aktuelle råstofindvindingsområde. Langs dele af vejforløbet fra bronzealderen er der registreret en grenplatform (57), et kultanlæg, bestående af op mod 3 m lange nedbankede stolper, vandrette grenlag og spredte fund af dyreknoget, bennåle m.m. I det moseområde som det aktuelle område omgrænser på matr. 34b er det tidligere ved tørvegravning fundet et træhjul (Tindbæk-hjulet, 128), som dateres til ældre jernalder. Omkring og i forlængelse af bronzealdervejen, platformen og Tindbæk-hjulet er der i 2005 udpeget et kulturarvsareal (62). Inden for en afstand på højst 500 m er der 4 fredede gravhøje fra bronzealder. Placeringen af de til højene knyttede bopladser kendes ikke. Det er således ud fra den topografiske placering og de mange arkæologiske registreringer museets vurdering, at der er stor risiko for forekomst af væsentlige fortidsminder. Det berørte planareal er over 0,5 ha og det er derfor bygherren, der i henhold til museumslovens § 26, stk. 2, skal betale for en større forundersøgelse. Hvis der ved en forundersøgelse ikke findes spor efter væsentlige fortidsminder frigives området til anlægsarbejde. Skulle der efterfølgende alligevel blive påtruffet spor efter fortidsminder, er det i henhold til museumslovens § 27, stk. 2, pligtigt at standse anlægsarbejdet i det omfang det berører fortidsmindet. I henhold til museumslovens § 27, stk. 5, er det i så fald staten, der skal afholde udgifterne til en eventuel undersøgelse. Hvis der ved en forundersøgelse findes spor efter væsentlige fortidsminder vil museet indstille, at disse enten friholdes for anlægsarbejde (ved at anlægsarbejdet flyttes væk fra området, hvor der er væsentlige fortidsminder), eller at fortidsminderne undersøges. Såfremt bygherren fastholder anlægsarbejdet i et område med væsentlige fortidsminder er det bygherren, der skal betale for den arkæologiske undersøgelse, jf. museumslovens § 27, stk. 4. Museet foreslår, at en prøvegravning gennemføres i god tid inden anlægsarbejdet skal påbegyndes. Dermed kan en standsning/forsinkelse af selve anlægsarbejdet formodentlig undgås, selv om der ved en forundersøgelse skulle blive fundet spor efter væsentlige fortidsminder i området.

Viborg Kommune

Kommunens bemærkning á 13. oktober 2017

Regionen har bedt kommunen om oplysninger vedrørende en ansøgt lerindvinding på ejendommen matr. nr. 34 b, Tindbæk By, Skjern m.fl. beliggende Teglmærken 8, 8831 Tjele.

Kommunen kan oplyse:

- 1. Den ansøgte indvinding kræver ikke tilladelser efter kommunens myndighedsområde.*
- 2. Da der ikke er søgt om at grave i beskyttet natur eller ændring af vandstand, er der heller ikke brug for dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3*
- 3. Viborg Kommune har ikke yderlige viden om specifikke naturforhold, det være sig arter eller naturtyper, end de oplysninger, der kan findes via Miljøportalen.*
- 4. Efter afgravningen kan Kommunen anbefale, at området får lov til at passe sig selv uden særlig efterbehandling. Dette giver mulighed for, at de naturligt hjemmehørende arter i området kan indvandre fra de nærtliggende beskyttede områder mod syd.*
- 5. Området er ikke omfattet af nogen national fredning.*
- 6. Der er risiko for, at lergravningen påvirker arkæologiske værdier, jf. medsendte vurdering fra Viborg Museum.*

Bemærkningerne fra forhøringen er indgået i udarbejdelse af udkast til afgørelse.

Partshøring

Udkast af afgørelsen er udsendtsendes i partshøring til nedenstående naboer og parter:

- Langdyssevej 11, Kvorning 8830 Tjele
- Årupvej 16, Kvorning 8830 Tjele (ejer af matr. 11z Kvorning By, Kvorning)
- Højmarken 14 AB, 8830 Tjele (ejer af matr. 6y Tindbæk By, Skjern)

Der er ikke indkommet høringssvar eller kommentarer til udkastet.

B.3. Råstofplan

Det ansøgte indvindingsareal er beliggende i Råstofgraveområde Hammershøj Midt-Vest, omfattet af Råstofplan 2016 for Region Midtjylland, og er reserveret til indvinding af ler.

Råstofindvinding kan som udgangspunkt kun finde sted inden for de udlagte Råstofgraveområder. Inden for graveområderne kan det derfor forventes, at der på visse vilkår vil blive givet tilladelse til indvinding af råstoffer, når der er behov for materialerne.

Indvinding af råstoffer skal foregå på en bæredygtig måde. Når en råstofgrav er åbnet, bør forekomsten i det pågældende areal udnyttes fuldt ud, med mindre der er særlige forhold, som forhindrer dette eller taler afgørende imod det.

Der bør ske gennemgravning af skel mellem gravearealer der udnyttes af forskellige firmaer eller på forskellige tidspunkter. Hensynet til naboer, natur, grundvand og kulturhistorie – og hvad der i øvrigt fremgår af råstoflovens § 3 samt øvrig lovgivning (f.eks. Natura 2000) – skal afvejes i forbindelse med ny råstofindvinding. Råstofplan 2016 er miljøvurderet i henhold til Lov om Miljøvurdering. Det er i den forbindelse konkluderet, at der i planens råstofgraveområder ikke er væsentlige interessekonflikter som ikke kan forebygges eller afbødes ved sagsbehandling og vilkårsstillelse i forbindelse med en konkret råstofansøgning.

B.4. Kommuneplan

Råstofplanens arealreservationer og retningslinjer er indarbejdet i Kommuneplan 2017-2029 for Viborg Kommune.

Det følgende af kommuneplanens retningslinjer er medinddraget som grundlag for regionens vægtning efter råstofloven:

- Skovrejsningsområder - uønsket.
- Od
- Specifik geologisk bevaringsværdi
- Kulturhistorisk bevaringsværdi
- Værdifuldt kulturmiljø
- Lavbundsareal

Udpegningerne er ikke af en sådan karakter, at de er en hindring for den ansøgte råstofindvinding eller efterbehandling, da lerindvindingen kun har en gravedybde på 1 -2 meter under terræn.

B.5. Lokalplan

Der er ikke vedtaget lokalplan for området.

B.6. Vandforsyningsforhold

Arealet ligger i Områder med Drikkevandsinteresser (OD; ikke i Område med Særlige Drikkevandsinteresser, OSD), og der er ingen vandværker, hvis vandindvindingsopland strækker sig ind under det ansøgte areal.

Det ansøgte vurderes ikke at indebære en væsentlig risiko for forurening af konkrete drikkevandsforsyninger eller de overordnede drikkevandsinteresser, men til generel sikring af jord og grundvand stilles der dog forebyggende vilkår mod forurening, herunder håndtering af olie, kemikalier og affald.

B.7. Naturbeskyttelse

Indvindingen vurderes at have en *neutral* virkning i forhold til påvirkning af naturinteresser.

Indvindingen vurderes, hverken at kunne påvirke nærmeste § 3 område (registreret mose der grænser op til indvindingsarealet) eller Natura 2000 områderne der grænser op til indvindingsarealet.

Region Midtjylland har ikke kendskab til at det findes, og det er vurderet, at der på arealet, ikke er levested eller rasteområde for arter, der er omfattet af bilag IV i habitatdirektivet, som kan beskadiges.

Gravearealet ligger i sin helhed indenfor en skovbyggelinje.

Selve gravearbejdet og efterbehandlingen kræver ikke dispensation i henhold til naturbeskyttelsesloven.

Ved den planlagte efterbehandling til jordbrugsmæssig formål samt naturformål, vurderes den samlede påvirkning af naturbeskyttelsesinteresser at være *neutral*.

B.8. Byggeloven

Hvis der ønskes opsat mandskabsvogne, administrationsbygninger eller lignende i råstofgraven, skal der søges særskilt om byggetilladelse til dette. Dette gælder også for midlertidigt opsatte skurvogne, brovægte eller lignende. Der henvises til

Bygningsreglementet.

Ansøgning skal indsendes til kommunen.

Støj

Miljøstyrelsen er af den principielle opfattelse, at vilkår om støj fra råstofgrave, i det åbne land, bør fastsættes med udgangspunkt i Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5/1984, "Ekstern støj fra virksomheder", områdetype 3 - "Blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, centerområder".

Miljøstyrelsen anfører dog samtidig, at baggrundsstøjniveauet i det åbne land normalt er lavt. Det er derfor ønskeligt, at støjniveauet fra virksomheder er så lav som muligt og fastsættelse af støjgrænserne

bør foretages efter en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde, af de tekniske og økonomiske muligheder for at reducere støjen.

Region Midtjylland vurderer, at de vejledende støjvilkår for områdetype 3, er en rimelig afvejning af hensynet til indvindingens stedbundne karakter, og hensynet til en forventning om lavt støjniveau i det åbne land.

Dog vurderes det, at der typisk er mulighed for, at tilrettelægge driften således, at støjen lørdage i tidsrummet 07:00- 14:00 kan bringes ned til 45 dB(A), f.eks. kan aktiviteten sædvanligvis begrænses til udlevering af råstoffer indenfor denne grænse.

Samtidig vurderer Region Midtjylland, at der særligt knytter sig en forventning om lavere støjniveau på lørdage 7:00-14:00 i det åbne land, end den der normalt vil forekomme i områdetype 3.

Støjniveauet målt som, det energi-ækvivalente, korrigerede A-vægtede lydtryksniveau L_r , bør derfor således ved **beboelse** (ved spredt bebyggelse i det åbne land, regnes dette som 15 meters afstand af beboelsesejendomme, i boligområder som alle opholdsarealer indenfor området) i nedenstående tidsrum ikke overstige:

Mandag til fredag

- 55 dB(A) i tidsrummet fra kl. 07.00 - 18.00,
- 45 dB(A) i tidsrummet fra kl. 18.00 - 22.00
- 40 dB(A) i tidsrummet fra kl. 22.00 - 07.00

Lørdag

- 45 dB(A) i tidsrummet kl. 07.00 - 14.00.
- 45 dB(A) i tidsrummet kl. 14.00 - 22.00.
- 40 dB(A) i tidsrummet kl. 22.00 - 07.00.

Søn- og helligdage

- 40 dB(A) hele døgnet.

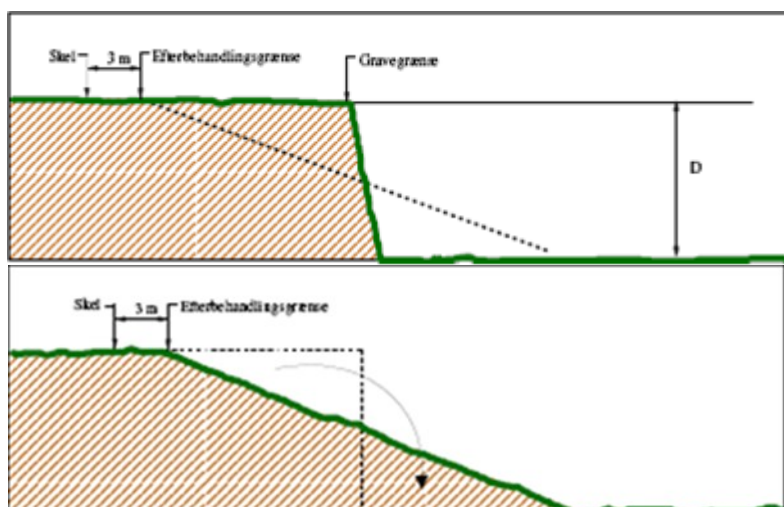
På baggrund af ansøgningen, herunder oplysninger om anlæg der planlægges benyttet er den tilladte driftstid fastsat til hverdage 7:00-17:00 for alle anlæg.

Graveafstande og periferiskråninger

Graveafstande skal fastsættes i graveplanen for at sikre, at indvinderen ikke uagtsomt kommer til at grave så tæt på graveområdets ydre grænse, at de nødvendige råstoffer til at udføre de planlagte periferiskråninger mangler, eller er skyld i uigenkaldelig påvirkning af beskyttede emner nær råstofgraven.

Graveafstande for nærmere angivne strækninger af råstofgravens periferiskråninger og for gravning under grundvandsspejlet (GVS), bør tage udgangspunkt i de i ansøgningen angivne gravedybder og koter, men skal i de konkrete situationer tilpasses de virkelige forhold.

For en simpel efterbehandling, hvor der planlægges efterbehandlet ved neddosning, skal gravegrænsen fastlægges som beskrevet på figurerne herunder.

Andre forhold

Der er foretaget bred konfliktsøgning af forhold ved og i nærheden af det ansøgte areal. Oplysninger fra VVM-anmeldelsen og høringssvar er desuden indgået i sagsbehandlingen.

Der er ud over de ovenfor nævnte, ikke konstateret yderligere forhold der giver anledning til særlige bemærkninger eller tillægges afgørende vægt i afvejningen efter råstofloven.

Der er kommenteret på enkelte af forholdene i forbindelse med VVM-screeningen, se bilag A.

Intern trafik

Den interne trafik, som er det eneste der kan reguleres igennem råstofloven, reguleres i henhold til potentielle gener fra støv og støj, ved at fastlægge vilkår om driftstider og vilkår om overholdelse og fastsættelse af støjgrænser.

B.9. Vejforhold

Der planlægges udkørsel til allerede eksisterende vejadgang til Hammershøj Teglværk via venstre skel af matr. nr. 6p langs venstre skel samt over matr. 6k og 2o Årup, Kvorning.

B.10. Forslag til grave- og efterbehandlingsplan

Grave – og efterbehandlingsplanen skal give et overblik over hvorledes indvindingen tilrettelægges i indvindingsperioden samt hvordan der påtænkes at efterbehandle.

På grund af, at branchen følger samfundsudviklingen er graveplan og periode kun vejledende, da en eventuel nedgang i væksten i bygge- og anlægsbranchen kan medføre, at indvindingstakten ikke kan overholdes.

Efterbehandlingsplanen er ligeledes vejledende, da områdets endelige

udseende afhænger meget af, hvordan den lokale forekomst er placeret.

Nærværende efterbehandlingsplans hovedprincip er, at der efterbehandles til jordbrugsmæssige formål samt mindre dele natur i form af mindre vandhuller på de lavest beliggende arealer.

Indvinderen skal udarbejde en revideret grave- og efterbehandlingsplan, hvis forholdene ved indvindingen er væsentlig ændret. Her bør beregningen af sikkerhedsstillelsen beskrives eks. efterbehandles efter etaper m.m.

B.11. VVM - Vurdering af Virkning på Miljøet

Råstofindvinding hører under reglerne om miljøvurdering af konkrete projekter(VVM)⁵.

Det ansøgte har ikke et omfang så det er omfattet af lovens bilag 1, hvor projektet automatisk er omfattet af krav om miljøvurdering af projektets indvirkning på miljøet.

Råstofindvinding fra åbne brud er opført under lovens bilag 2, nr. 2a, hvorfor det skal afgøres om indvindingen er omfattet af kravet om miljøvurdering og VVM-tilladelse, på baggrund af den indsendte ansøgning.

Region Midtjylland har derfor udført en såkaldt screening.

Screeningen sammenstiller den nødvendige viden til afgørelse af, hvorvidt et givent anlæg er miljøvurderingspligtigt.

Screeningen har fastslået, at anlæggets art, dimension og placering ikke kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet.

B.12. Konklusion

Ud fra en afvejning af ovenstående og de hensyn og interesser der i øvrigt skal varetages gennem råstoflovgivningen, kan Region Midtjylland imødekomme, at indvindingen tillades på de fastsatte vilkår.

⁵ Jf. Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) nr. 425 af 18. maj 2016 med tilhørende bekendtgørelser.

C. Offentliggørelse og klagevejledning

Tilladelsen til råstofindvinding vil blive offentliggjort torsdag d. 09. november 2017 på Region Midtjyllands hjemmeside www.raastoffer.rm.dk.

Klagefristen for denne råstoftilladelse er **torsdag d. 07. december 2017**.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af nmkn.dk. Klageportalen ligger på borger.dk og virk.dk.

Du logger på borger.dk eller virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID.

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 900 kr. for privatpersoners og 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende (2016-niveau). Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes. Involverede i sagen vil modtage en kopi af Region Midtjyllands udtalelse til klagenævnet.

Klagegebyret tilbagebetales, hvis du får helt eller delvis medhold i din klage, hvis den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, eller klagen afvises som følge af overskredet frist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse kan bringes for domstolene, inden for 6 måneder fra tidspunktet for Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er meddelt

C.1. Råstofafgørelsen

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet inden 4 uger fra afgørelsen er meddelt, eller offentligt bekendtgjort. Klagen stiles til Miljø- og Fødevareklagenævnet, men indsendes til Region

Midtjylland via Klageportalen som videresender klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet⁶, jf. råstoflovens §§ 13-16.

Rettidig klage efter denne lov har opsættende virkning for tilladelsen, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet.

Klageberettigede

- Adressaten for afgørelsen.
- Offentlige myndigheder.
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.
- Enhver med individuel væsentlig interesse i afgørelsen.

Der henvises i øvrigt til den generelle klagevejledning.

C.2. Råstofafgørelsen i henhold til lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, for så vidt angår retlige spørgsmål, inden 4 uger fra den dag afgørelsen er offentliggjort. Klagen stiles til Miljø- og Fødevareklagenævnet men indsendes til Region Midtjylland via Klageportalen, som videresender klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet⁷.

Rettidig klage efter denne lov har ikke opsættende virkning for tilladelsen, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Der henvises i øvrigt til den generelle klagevejledning.

Klageberettigede

- Miljø- og Fødevareministeren
- Enhver med retlig interesse i sagens udfald
- Landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelse af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har

⁶ Jf. bekendtgørelse nr. 124 af 26. januar 2017 af lov om råstoffer §§ 13-16.

⁷ Jf. Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) nr. 425 af 18. maj 2016 med tilhørende bekendtgørelser

vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer

C.3. Råstofafgørelsen i henhold til planloven (VVM)

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet inden 4 uger fra den dag afgørelsen er offentligt bekendtgjort eller meddelt. Klagen stiles til Miljø- og Fødevareklagenævnet men indsendes til Region Midtjylland via Klageportalen, som videresender klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet⁸.

Rettidig klage efter denne lov har ikke opsættende virkning for tilladelsen, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Der henvises i øvrigt til den generelle klagevejledning.

Klageberettigede

- Miljø- og Fødevareministeren
- Enhver med retlig interesse i sagens udfald, herunder et nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, der som hovedformål har beskyttelse af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen, på betingelse af
 - at foreningen eller organisationen har vedtægter eller love, som dokumenterer dens formål, og
 - at foreningen eller organisationen repræsenterer mindst 100 medlemmer.

C.4. Råstofafgørelsen i henhold til Natura 2000 og habitatdirektivet

Myndighedens vurdering af, at det ansøgte projekt ikke påvirker Natura 2000 områder og at der derfor ikke skal udføres en konsekvensvurdering, kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet inden 4 uger fra den dag denne afgørelse er offentligt bekendtgjort eller meddelt.

Klagen stiles til Miljø- og Fødevareklagenævnet, men indsendes til myndigheden via Klageportalen, som videresender klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet med de bemærkninger klagen giver anledning til, jf. råstoflovens regler om klageadgang.

Vurderingen af at der ikke skal udføres en konsekvensvurdering, skal påklages efter en konkret lov. Hvis Region Midtjylland f.eks. træffer afgørelse efter Råstofloven og vurderer, at tilladelsen ikke kan påvirke et Natura 2000 område, og at der derfor ikke skal ske

⁸ Jf. bekendtgørelse nr. 1529 af 23. november 2015 af lov om planlægning, kapitel 14, med senere ændringer.

konsekvensvurdering, kan den afgørelse påklages efter Råstofloven.
Klagereglerne skal altså findes i den lov, der træffes afgørelse efter.

D. Orientering

Kopi af afgørelsen samt bilag A og B er i dag sendt til

- Miljøstyrelsen, mst@mst.dk
- Viborg Museum, vibmus@viborg.dk
- Skat, Kontrolafdelingen, myndighed@skat.dk
- DN Viborg, dnviborg-sager@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Friluftsrådet Limfjord Syd, ajj-7600@webspeed.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- DOF Viborg, viborg@dof.dk
- Viborg Kommune, naturogvand@viborg.dk
- LE34, Line Mathiasen, lm@le34.dk
- Hammershøj Tegl, Kresten Hansen, keh@randerstegl.dk
- Randers Tegl A/S, info@randerstegl.dk
- Nabo på Langdyssevej 11, Kvorning 8830 Tjele
- Nabo på matr. 11z Kvorning By, Kvorning
- Nabo på matr. 6y Tindbæk By, Skjern

Bilag

- A. VVM-Screening
- B. Kortrids i 1: 5.000 over det ansøgte graveområde.
- C. VVM-anmeldelsen